

1701 / 14866

י"ד באדר תשפ"ג
07/03/2023

לכבוד
מר ערן יעקב
מנהל רשות המסים
רשות המסים
במייל:
eranya@taxes.gov.il

לכבוד
ח"כ משה גפני
יו"ר ועדת הכספים
כנסת ישראל
במייל:
vksafim@knesset.gov.il

לכבוד
מר בצלאל סמוטריץ'
שר האוצר
משרד האוצר
במייל:
sar@mof.gov.il

מכובדינו,

הנדון: התייחסות לשכת רואי חשבון לתזכיר חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2023 ו-2024), התשפ"ג-2023, פרק 1: מיסוי (חלק א') - עצירת הגידול בהטבת המס במשיכת קצבה פנסיונית בשנת 2025

הרינו מתכבדים להעלות על הכתב את התייחסותנו לתזכיר חוק לעצירת הגידול בהטבת המס במשיכת קצבה פנסיונית בשנת 2025 שנכלל במסגרת חוק ההסדרים 2023 ו-2024:

- ראשית נציין כי נשמת אפם של דיני המס נעוצה בוודאות הניתנת לחוסך ובאפשרותו להסתמך על הוראות הדין הקיים בבואו לתכנן את אופטימיזצית המס שלו בעת קבלת החלטות וביתר שאת ככל מדובר בתכנון הפנסיוני שלו, המבוסס בעיקרו גם על תזרימי תשלום המס או הפטור הניתן על פי הוראות הדין הקיים.
- במסגרת יישום מדיניות הממשלה לקידום החסכון ארוך טווח לקצבה על פני אפיקי חסכון אחרים לשם הבטחת רווחתם של היחידים בעת זקנה, תוקן בשנת 2008 חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה – 2005 (להלן – תיקון 3). בתיקון האמור בוטלה האפשרות לחיסכון בקופות הגמל לתגמולים למטרת קבלת סכום הוני, אפיק חסכון אשר הקנה לחוסכים בו זכאות להטבות מס. לשם השלמת הרפורמה המשמעותית במיסוי הפנסיוני, שעודדה אפיקי חסכון לקצבה על פני אפיקי חסכון אחרים, ובעקבות ביטול החיסכון ההוני תוקנה פקודת מס הכנסה במסגרת תיקון 190, שבמסגרתו הורחבה מסגרת הטבות המס הניתנות בעת משיכת כספים באפיק החיסכון לקצבה.
- בדברי ההסבר להצעת חוק הממשלה (תיקון 190) שפורסמו ביום 27.12.2012 נאמר "כדי לעודד אנשים לבחור באפיקי החסכון לקצבה על פני אפיקי החסכון אחרים, מוצע להרחיב את מסגרת הטבות המס הניתנות בעת משיכת הכספים באפיק חסכון זה המעוגנות בסעיף

9א לפקודה. בנוסף, בעקבות ביטול המסלול ההוני במסגרת תיקון מס' 3 לחוק הפיקוח על קופות גמל, מוצע להגדיל את שיעור הפטור הניתן לקצבה המזכה, כך שהסכום ההוני שהופנה למקורות הקצבה יהא פטור במועד קבלת הקצבה". דברים ברורים המעידים על קשר חד ערכי בין ביטול הפטור על קופות הגמל ההוניות לשיעורי הפטור שינתנו בעתיד על הקצבה העתידית. אופן ביצוע התחשיב נערך בזמנו על ידי האוצר והוא למעשה היה שווה ערך לחסכון ההוני שבוטל כמסלול הפקדה ליחידים ובכך הגיעו לשיעור של 67%, אך הוחלט משיקולי תקציב להעניק אותו באופן מדורג במספר פעימות לאורך 13 שנה. כלומר, אילולא שיקולי תקציב של פעימות כל הדיון כעת היה מתייטר והיינו נמצאים רק עם פעימה אחת בלבד מאז פרסום התיקון.

4. כאמור לעיל, אנו רואים בתיקון 190 **כהבטחה שלטונית** שבאה לפצות את היחידים על ביטול המסלול ההוני שהיה קיים בקופות הגמל. בראייה לאחור, וכעשור שעבר מאז כניסתו לתוקף של תיקון 190 ניתן לומר, כי חוסכים רבים שבצעו תכנון פנסיוני ארוך טווח על בסיס התיקון האמור יפגעו משמעותי. אותם חוסכים הסתמכו בין היתר, גם על שיעור הפטור העתידי המוגדל בשנת 2025 ואילך כקצבה פטורה או כהיוון קצבה פטורה. למעשה עצם ביטול הפעימה האחרונה מאיין סכום היוון פטור ממס של כ-250,000 לפורש וכעת חלקם יאלצו לשלם בגין סכום זה מס של 35% בעת המשיכה.

5. ניתן לומר שביטול הפעימה האחרונה המוצע כעת בטיוטת תזכיר החוק, תגרום אף לפגיעה מהותית ורחבה יותר לגבי אלו שקיבלו החלטה, אחרי קיבוע זכויות, להפקיד בקופת גמל במעמד עצמאי לטובת היוון בפטור ממס עתידי, או לחילופין מימשו פטור על פיצויים בהתבסס על תוספת הפטור שתינתן בשנת 2025 ואילך על הקצבה המזכה.

6. לשכת רואי החשבון מתנגדת לכל חקיקה מס שפוגעת בזכות הקניינית של הנישום, קל וחומר שמדובר בחקיקה רטרואקטיבית. יפים לעניין זה דבריו של בית משפט עליון בבג"צ 7159/02 אברהם מרדכי: **"יישום של עקרונות כלליים אלה – החזקה בדבר אי רטרואקטיביות של חקיקה והחזקה בדבר אי פגיעה בזכויות מוקנות לתחום דיני המס מורה, כי בתחום דיני המס, אמנם אין לנישום זכות מוקנית כי לא יחול שינוי דיני המס ובכלל זה שיעור המס המתחייב, אך יש לנישום זכות מוקנית כי משהתגבשה במס על פי הדין שבתוקף, אין לשנותה עוד אלא במקרים חריגים ומפורשים"**. כפי שצינו לעיל, ובהמשך ישיר לדברי בית המשפט, לא מן הנמנע כי חוסכים רבים שהסתמכו על הפטור העתידי והעדיפו לחסוך לפרישה בקופת גמל לקצבה היו בוודאי שוקלים לשנות את החלטתם ולהפנות חלק גדול מהחיסכון למוצרי השקעה אחרים (כגון: נדל"ן).

7. זאת ועוד, האמירה בדברי ההסבר בתזכיר החוק הנוכחי כי **"נכון להיום, קצבתם של רוב מוחלט מקרב פנסיונרים בקרנות הפנסיה החדשות אינה גובה דיו בכדי ליהנות ממלא הפטור האמור ולמעשה רק פנסיונרים שהיו מבוטחים בפנסיה תקציבית או בהסדרי הפנסיה של הקרנות הוותיקות נהנים ממנו כמעט באופן בלעדי..."** היא אמירה מקוממת ולא ברור על מה היא מבוססת. האם נבדק על ידי משרד האוצר כמה מבוטחים ועמיתים מקבלים קצבה ובאיזה גובה מכל קרנות הפנסיה החדשות? הרי ידוע שנתוני קרנות הפנסיה החדשות אינם שלמים, קרנות אלו נפתחו בשנת 1995 וזמן הוותק שלהם הוא לכל היותר 27

- שנות חסכון שאינו זמן מספיק במונחי ביטוח פנסיוני ובוודאי לא ניתן להסיק מסקנות כבר כעת לגבי אותן קרנות שהמבוטחים לא יוכלו להנות מהפטור האמור.
8. גם הטענה שהפגיעה הינה רק לגבי בעלי קצבאות גבוהות אינה נכונה. הפטור האמור משרת גם את בעלי ההכנסות הנמוכות שנאלצים לעיתים לעבוד גם אחרי גיל פרישה במעמד עצמאי לצורך השלמת הכנסה.
9. הגם שתיקון חקיקה הרלבנטי לשנת 2025 ואילך, אין מקומו בחוק ההסדרים המתייחס לשנים 2023-2024, נתייחס לרגע גם לתקציב החקיקה המוצעת: משרד האוצר קבע צפי של הגדלת הכנסות המדינה ב- 700 מיליון ש"ח אגב ביטול הפעימה. זהו תחשיב שמביא לפגיעה בכ-42,000 פורשים אשר נראה על פניו מעט מדי ביחס לאוכלוסיית הפורשים, גם לשיטת האוצר אם נאמר שהפגיעה היא רק בפנסיות התקציביות והפנסיות הוותיקות.
10. לסיכום דברינו מן הראוי לציין כי "חקיקה רטרואקטיבית" פוגעת קשות באמון הציבור בשלטון, במטרת החוק להכווין התנהגות ובתחושת הצדק וההוגנות. לאור זאת אין מקום לחקיקה המוצעת לעצירת הפעימה האחרונה של הטבת המס שהוקנתה עוד בעת חוקק תיקון 190, ובוודאי שלא להחיל אותה על פורשים קיימים ו/או אלו שביצעו קיבוע זכויות בעבר או שתכננו את מסלול המשיכה הפנסיונית שלהם כשראו לנגד עיניהם את משטר המס שנקבע על בסיס הפטור עד וכולל הפעימה האחרונה.
- תודתנו נתונה לכל החברים שהשתתפו בכתיבת נייר התגובה: בני שריד, צחי יוסטר, אמיר גבאי, יעקב כהן, אייל מנדלאוי, אבי רוזנבאום.

העתק: Hesderim23@mof.gov.il

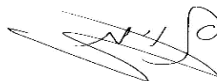
בכבוד רב,

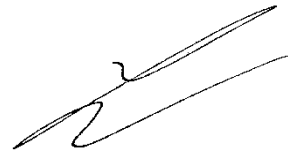
חן שרייבר, רו"ח
נשיא הלשכה

טלי עזריאל, רו"ח ועו"ד
סגנית נשיא
יו"ר ועדת הקשר
עם מס ערך מוסף

אבי נוימן, רו"ח
סגן נשיא
יו"ר משותף
ראשות ועדת המסים

ג'יק בלנגה, רו"ח ועו"ד
סגן נשיא
יו"ר משותף
ראשות ועדת המסים